

NS Děvín člověk v krajině

13

Za svůj současný vzhled, jedinečnost a pestrost území vděčí Pálava ojedinělým přírodním podmínkám a patrně nepřetržitému osídlení již od doby kamenné. Činnost člověka byla pro vzhled zdejší krajiny zásadní, bez jeho vlivu by toto území nebylo zdaleka tak pestré ani bohaté.

Pod Pálavou se usadili lidé už ve starší době kamenné. Po lovcích mamutů zde zůstaly četné archeologické památky. Nejznámější z nich je soška Věstonické venuše z pálené hlíny. Hlavička ženy vyřezaná z mamutoviny je mistrovským řezbářským dílem a jediným známým portrétem fosilního člověka.

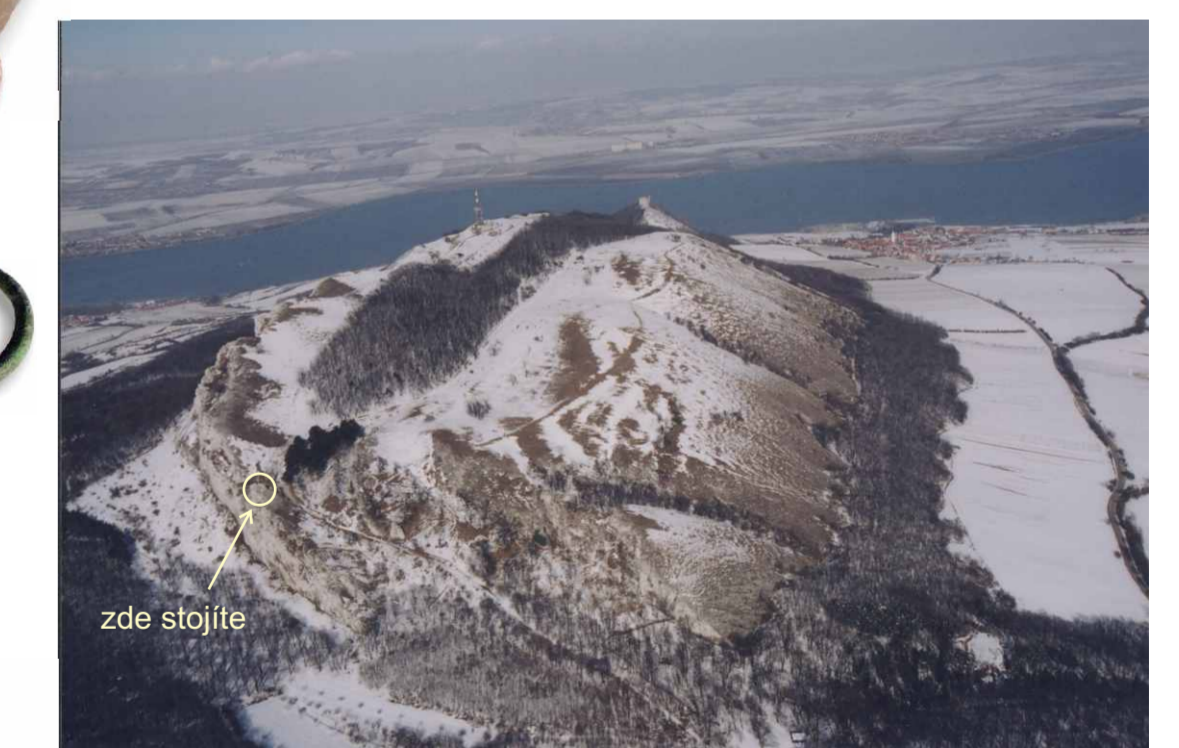
V 6. tisíciletí př. n. l. k nám přicházejí první zemědělci, kteří zde vytvářejí hustou síť sídlišť podél vodních toků. Stavěli typické domy dlouhé 20–40 m. Jejich zbytky a také zásobní a odpadní jámy a další sídlištní nálezy jsou bohatě zastoupeny i v kraji pod Pálavou.

V době bronzové začíná intenzivní vliv člověka na krajinu v důsledku odlesňování a zemědělského hospodaření. Na vrcholu Děvína, na Kotli a na Stolové hoře se nacházela opevněná hradiska.

V posledních stoletích starého letopočtu osídlili kraj pod Pálavou Keltové.

Po jejich odchodu se zde usadily germánské kmemy, které se ve 2. stol. n. l. dostaly s Římskou říší do velkého válečného střetu známého jako markomanské války. V této době vybudovali Římané nedaleko Mušova vojenský tábor.

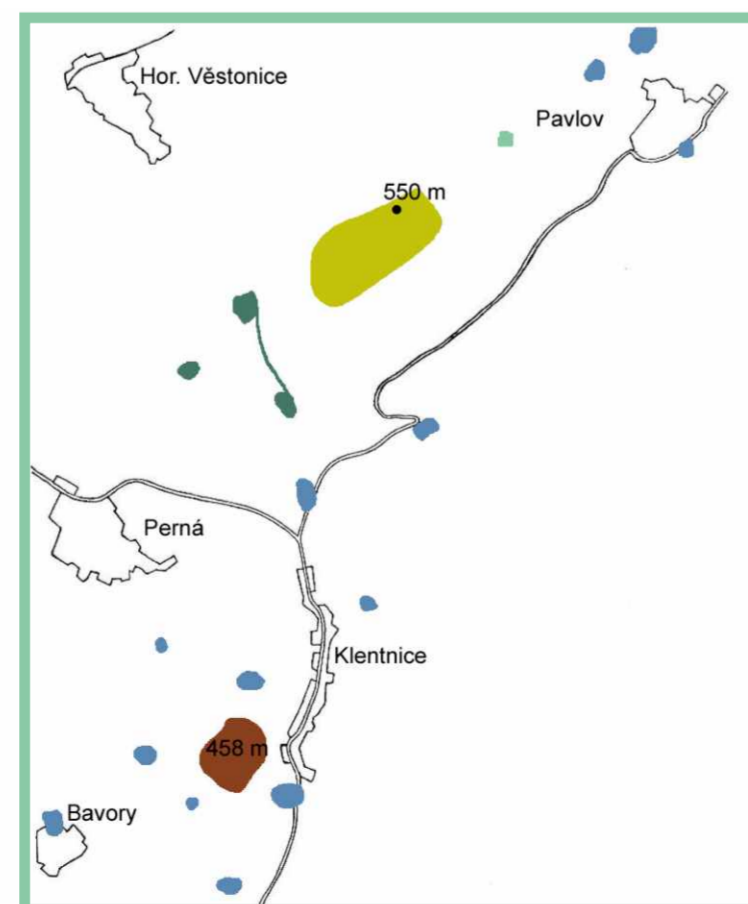
Nejstarší Slované se zde objevili už v 6. stol. Později byl kraj pod Pálavou součástí Velkomoravské říše. Archeologické nálezy dokládají značnou hustotu tehdejšího osídlení.

Hradiska doby bronzové

Ojedinělým komplexem památek, které dokonale využívají dominanty Pavlovských kopců, jsou opevněná sídliště vybudovaná v mladší době bronzové (1 300–950 př. n. l.), v období tzv. **velatické kultury**.

Již od roku 1870 je známo **opevněné sídliště na Stolové hoře nad Klentnicí**, které zaujímá plochu přibližně 7,2 ha. Průběh valů je velmi nezřetelný. V roce 1952 a 1958 zde probíhal archeologický výzkum, který odkryl na jižní straně menší vstup. Původní se ovšem nacházel na severním okraji plošiny. Podařilo se také zjistit, že přední část valu byla tvořena svislými kůly, které byly šikmo podepřeny proti vyvrácení. Před samotným valem se nacházel mělký příkop, na jehož dně byly nalezeny pohozené pozůstatky čtyř lidí. Vnější stranu příkopu ohraničovala řada velkých kamenů.

Rovněž v sedmdesátých letech 19. stol. bylo objeveno **opevněné sídliště na temeni Děvína**, které svou plochou mezi 22–26 ha patří vůbec k největším. Dodnes je patrný průběh valu na východní a jižní straně. Nepodařilo se však prokázat přítomnost obranného příkopu. Celé hradisko je rozděleno vnitřním valem na dvě poloviny.

- Mezi tímto sídlištěm a hradem Děvičky na severovýchodním svahu hřebenu bylo v roce 1983 objeveno **malé oválné opevnění** o rozměrech přibližně 60×50 m. Plocha je vymezena mělkým příkopem, na jehož vnější straně se nachází val. S největší pravděpodobností chránilo z této strany vstup na návrší Děvína.

- Poslední dosud známé **opevnění** se nachází **na severo-východní straně masivu nad Kotlem**. Původně snad obíhalo kolem celého vrcholu, poněvadž v roce 1988 se podařilo nad lomem vysledovat zbytek valu, který by s ním mohl souviset.

- Zemědělské zázemí všech těchto hradišť tvořila více než **desítky** dosud známých **sídlišť rozestých po svazích** Pavlovských kopců.

nálezy z doby bronzové z osídlení na Stolové hoře a v blízkém okolí

Na zimním leteckém snímku jsou velmi dobře patrné **zbytky valů osídlení z doby bronzové**:

